

Evangelická teologická fakulta

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Spirituální péče o duševně nemocné v PN Bohnice

Jméno studenta: Šárka Ježková

Vedoucí: Dr. Ing. Alois Křišťan, Th.D.

Oponent: Dr. Ing. Ladislav Heryán, Th.D.

Studium: JABOK B ETFK kombin. [roč 4]

Autorka si vybrala téma v souladu se studovaným oborem i s profilem školy. V úvodu své práce uvádí cíl - "zjistit co PNB nabízí v oblasti spirituální péče, v jaké formě a porovnat tuto nabídku s dostupnou literaturou". Cíl je formulován srozumitelně, je vcelku jednoduchý, uchopitelný a proveditelný v rámci bakalářské práce.

Autorka dále uvádí vlastní motivaci i angažovanost v dané věci, což u prací tohoto typu obecně má kladnou (stimulační) i rizikovou (nedostatečný odstup, nadšení z detailů a nedostatek vnímání celku) stránku. Autorka dále uvádí strukturu a postup.

Pokud se týká struktury, pak vymezení pojmů, různé možné formy spirituální péče, konkrétní nabídka této péče v PNB a možnosti jejího doplnění - je vcelku logická k dosažení cíle. Možná by - vzhledem k formulaci cíle bylo dobré těžiště poslední kapitoly formulovat směrem k nějaké komparaci teorie (literatury) a praxe nemocnice.

Celkově jde o téma důležité, zatím v praxi nepřilíš rozpracované, ale aktuální (duchovní a pastorační péči uvádí i připravovaná novela Zákona o sociálních službách 108/2006 mezi nově zaváděnými sociálními činnostmi).

K vlastnímu zpracování mám následující připomínky:

První kapitola se zabývá pojmy, které jsou sice zhusta používány, ale nejednotně chápány; autorka z dostupné české literatury uvádí různá chápání daných pojmů u jednotlivých současných autorů. Možná by bylo možné je důkladněji porovnat (například se domnívám, že to co Smékal píše ve smyslu spirituality jako hledání a naplňování smyslu života stejně tak zastává Suchomelová apod.); určité stručné porovnání ovšem autorka na konci kapitoly uvádí.

Pokud na s.15 charakterizuje dobu postmoderní zaměřením na dosahování hmotného blahobytu, pak se domnívám, že to bylo charakteristikou již doby označované "moderna"; postmoderna se vyrovnává spíše s limity a zklamáním z moderny.

Ve druhé kapitole chce charakterizovat formy spirituální péče, což dělí na pastorační prostředky, pastorační rozhovory a na bibli založené terapie. Z hlediska logiky dělení je otázkou, zda pastorační rozhovor není vlastně prostředkem, sám bych se k tomu klonil. Autorka sama nevynechává co nazývá "prostředkem". Text o modlitbě je spíše nabádavý než badavý, autorka patrně ponechala Smékalův žánr. Když autorka uvádí, že při modlitbě "bychom měli počkat, zda to, co se chceme je pro nás dobré, zda to neuškodí..." není mi jasný praktický dopad - co je kritériem zda skutečnost je pro nás "dobrá", jak dlouho mám čekat?? U tématu bohoslužba uvádí, že je to "aktivita Boha, ne člověka." Domnívám se, že tomu tak není - asi měla napsat ne jen(!) člověka, neboť i sama dále požaduje "otevřenost", "využití darů" a pod., což jsou lidské aktivity. Poznámku o mediálním zprostředkování bohoslužeb považuji za trochu akontextuální, věc samu za nikoliv takto jednoduchou, o mediálním zprostředkování bohoslužeb se vedly spory, ne všichni to (vyargumentovaně) vidí takto jednoznačně. Odstavec "Eucharistie" (ale i jinde) používá poněkud jiný žánr - "přijetí pozvedá... ze světa hmoty do věčného života", jde o vyjadřování spíše liturgicko náboženské, než bc práce popisující spirituální péči v PNB. U svátostí autorka vycházela především z kodexu kanonického práva, je to možné, ale poněkud atypické.

Celkově u druhé kapitoly je zřejmé, že autorka si vybrala celkem logicky konkrétní pastorační prostředky - ty ovšem zpracovávala z různé literatury (je chvályhodné, že si různou literaturu našla), nicméně když vychází tu z psychologické literatury, tu z liturgicko náboženské, tu z církevního práva, pak jednotlivé odstavce nesou známky této užití literatury což snižuje jednotný styl práce (někde se jedná o popis, jinde návod či nabádání "jak by se mělo dělat"); nicméně autorka se snaží dodržet jednotu textu tím, že jej explicitně podřizuje cíli práce. Někde autorka uvádí jak daná věc přispívá (duševně) nemocným, jinde např. u slavení svátků to zcela postrá-

dám, autorka pouze uvádí stručný popis.

V bodě 2.2. se domnívám, že pastorační rozhovor není pouze "hledání odpovědi na otázku utrpení... a smyslu"; nakonec z dalšího textu vyplývá, že autorka sama to tak nechápe.

V bodě 2.2.2. - který se asi týká pouze křesťanů (i když spirituální a duchovní péče se nabízí všem) je otázkou, zda křesťanství umí vždy tak jednoduše nabídnout "utrpení Bohu jako dar" - dle mého soudu není jednoduché to vždy tak chápat a souvisí to patrně s naší představou o Bohu.

V bodě 2.3.3. se mluví o využívání i nebiblických textů - je tedy otázkou zda řadit pod nadpis "Terapie používající ke své práci Bibli a ikony" (lépe by bylo nadpis změnit).

V závěru autorka uvádí jak naplnila cíl a co si při práci sama pro sebe objevila.

Třetí kapitola uvádí to, co se v PNB v rámci duchovní a spirituální služby nabízí, poněkud postrádám explicitní srovnání s poznatky z literatury; nicméně struktura kapitoly sleduje strukturu předchozího textu vycházejícího z literatury, čili implicitně se určité srovnání nabízí.

Čtvrtá poslední kapitola uvádí dvě aktivity, se kterými se autorka v literatuře setkala, nicméně v nabídce PNB nejsou; opět tedy implicitní výsledek srovnání publikovaných možností a aktuální nabídky.

Formální záležitosti:

Jazyk místy méně obratný; poznámky pod čarou nevyžadovaně důkladné - všechny obsahují (i při opakování) celé citace i s ISBN i když je vše v seznamu literatury, což text zatěžuje; poznámka "3" zcela vypadla; v práci se vyskytují chyby a překlepy, ale v únosné míře; práce svým rozsahem splňuje požadavky velmi patrně hraničně; není vhodné aby text celého odstavce pod nadpisem tvořil přímý citát (bod 3.2.).

Práce byla konzultována:

dostatečně

Navrhované hodnocení:

D

Zdůvodnění, závěr:

Celkově lze říci, že autorka se chopila aktuálního tématu, téma samo je v současné době předmětem hledání a diskusí (zavádění nemocničních kaplanů, novela Zákona o sociálních službách), pokusila se stanovit si poměrně jednoduchý cíl, ten se snažila poctivě zpracovat. Autorka vychází z holistického pojetí člověka a vnímá možné souvislosti mezi pomocí v oblasti duchovně spirituální a zdravotnické, jak asi na dvou místech uvádí. Využívala při tom různou relevantní literaturu (pouze českých) současných autorů, žel zůstala někdy poplatná v žánru svým zdrojům, což pak snižuje integritu textu.

Otázky, podněty k diskusi při obhajobě:

Doporučuji/nedoporučuji k obhajobě:

doporučuji

V Milotičkách 10. 7. 2019

.....
podpis vedoucího práce
Dr. Ing. Alois Křišťan, Th.D.